

عتبات نامه

راهنمای زائرین ائمه‌ی مدفون در رواق
معرفی اماکن و آثار تاریخی آن
به انضمام زیارتنامه‌ها، ادعیه و نقشه‌ها

فهرست مطالب

مقدمه

۱۵

بخش اول: آداب ۱۷

۱- آداب سفر

۱۹

الف - مستحبات قبل از سفر

۱۹

ب- مستحبات هنگام سفر

۲۰

۲- اخلاق سفر

۲۰

۳- آداب زیارت

۲۱

الف - آداب زیارت معصومین علیهم السلام

۲۱

ب- آداب مخصوص زیارت امام حسین علیه السلام

۲۲

ج - ادب بانوان در زیارت

۲۳

کیفیت و دعای اذن دخول

۲۵

- ۲۷ کیفیت زیارت وداع
بخش دوم: نجف / ۳۱
- ۳۳ فضیلت نجف در آیات و روایات
- ۳۴ زندگی امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۵ آشکار شدن قبر شریف امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۶ مکان معروف به اصبعین (دوانگشت)
- ۳۷ درب همام
- ۳۷ فضیلت زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۸ فضیلت نماز در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۹ کیفیت زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۵۶ کیفیت زیارت حضرت آدم و روح علیه السلام
- ۶۰ زیارت مختصر امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۶۱ علماء مدفون در حرم
- ۶۳ برخی از علماء مدفون در غیر حرم
- ۶۴ اماکن تاریخی و مقدس نجف
- ۶۱ ۱- قبرستان وادی السلام ویژگی‌ها و عظمت آن
- ۶۶ ۲- مقام امام مهدی علیه السلام و مقام امام صادق علیه السلام
- ۶۷ ۳- مرقدهود و صالح علیه السلام
- ۶۷ ۴- مقام امام زین العابدین علیه السلام

- ۵- مقام امام علی علیه السلام یا صافی صفا ۶۸
- ۶- مسجد حنانه ۶۹
- ۷- مرقد کمیل بن زیاد نخعی (ره) ۶۹
- شهر کوفه و فضیلت آن ۷۱
- مسجد کوفه و فضیلت آن ۷۲
- در نهای مسجد کوفه ۷۳
- احوال مسجد کوفه ۷۵
- در ای ورود به مسجد کوفه ۷۶
- ۱- مقبره ابراهیم علیه السلام ۷۸
- ۲- دکه القضاء ۸۱
- ۳- بیت الطشت ۸۲
- ۴- مقام النبی صلی الله علیه و آله (دکه المبراج) ۸۴
- ۵- مقام حضرت آدم علیه السلام ۸۵
- ۶- مقام ابراهیم یا مقام جبرئیل علیه السلام ۹۰
- ۷- مقام امام زین العابدین علیه السلام ۹۲
- ۸- باب الفرج معروف به مقام نوح علیه السلام ۹۴
- نماز حاجت در باب الفرج مسجد کوفه ۹۵
- ۹- محراب امیر المؤمنین علیه السلام ۹۸
- مناجات حضرت امیر المؤمنین علیه السلام ۹۹

- ۱۰- مقام حضرت امام صادق علیه السلام ۱۰۳
- نماز حاجت در مسجد کوفه ۱۰۴
- زیارت حضرت مسلم بن عقیل علیه السلام ۱۰۵
- مرقد مختار بن ابی عبید ثقفی (ره) ۱۱۰
- مرقد هانی بن عروه (ره) ۱۱۲
- خانه امام علی علیه السلام ۱۱۴
- دارالاماره کوفه ۱۱۵
- مرقد میثم تما (ره) ۱۱۶
- مرقد خدیجه دختر امیرالمومنین علیه السلام ۱۲۰
- مسجد سهله و فضیلت آن ۱۲۱
- اعمال مسجد سهله ۱۲۲
- ۱- دعای ورود به مسجد سهله ۱۲۲
- ۲- مقام امام صادق علیه السلام ۱۲۴
- ۳- مقام ابراهیم خلیل علیه السلام ۱۲۶
- ۴- مقام ادريس نبی علیه السلام ۱۲۷
- ۵- مقام حضرت خضر علیه السلام ۱۲۷
- ۶- مقام صالحین و انبیاء ۱۲۸
- ۷- مقام امام زین العابدین علیه السلام ۱۲۹
- ۸- مقام امام مهدی علیه السلام ۱۲۹

- ۱۳۲ مسجد زید بن صوحان
- ۱۳۵ مسجد صعصعة بن صوحان
- بخش سوم: کربلاء / ۱۳۹
- ۱۴۱ کربلاء و اهمیت آن
- ۱۴۲ وجه نامگذاری کربلا
- ۱۴۳ وجه نامگذاری کربلا به حائر
- ۱۴۳ استحباب نماز و عرض حاجت نزد امام حسین علیه السلام
- ۱۴۵ استحباب سجده بر تربت سید الشهداء علیه السلام
- ۱۴۶ آثار سجده بر تربت سید الشهداء علیه السلام
- ۱۴۷ استحباب ذکر تفت با تسبیح تربت امام حسین علیه السلام
- ۱۴۸ شفا در تربت امام حسین علیه السلام
- ۱۴۹ فضیلت و پاداش زیارت امام حسین علیه السلام
- ۱۵۲ ثواب زیارت امام حسین علیه السلام در ایام مخصوص
- ۱۵۴ آثار و ثواب خرج کردن و انفاق در زیارت امام حسین علیه السلام
- ۱۵۴ زندگی امام حسین علیه السلام
- ۱۵۵ فرزندان امام حسین علیه السلام
- ۱۵۶ زندگی و شهادت حضرت علی اکبر علیه السلام
- ۱۵۸ زندگی و شهادت طفل شیر خوار حضرت علی اصغر علیه السلام
- ۱۶۰ مدفن حضرت علی اصغر علیه السلام

- ۱۶۱ کیفیت دفن شهدا
- ۱۶۲ بنای مرقد امام حسین علیه السلام
- ۱۶۵ تخریب اعتاب مقدسه توسط وهابیان و حکومت بعث
- ۱۶۶ معرفی اماکن داخل حرم مطهر
- ۱۶۶ قتلگاه
- ۱۶۶ سرداب قبر مطهر امام حسین علیه السلام
- ۱۶۷ مجلس سینه مقدس امام حسین علیه السلام
- ۱۶۷ ضریح شهدا
- ۱۶۸ رواقهای اطراف روضه مقدسه امام حسین علیه السلام
- ۱۶۸ ۱- رواق جنوبی یا رواق حبیب بن مظاهر
- ۱۶۸ مرقد حبیب بن مظاهر (ره)
- ۱۷۰ ۲- رواق غربی یا رواق ابراهیم مجاب
- ۱۷۱ مرقد ابراهیم مجاب
- ۱۷۱ ۳- رواق شرقی یا رواق پایین پای امام حسین علیه السلام
- ۱۷۲ ۴- رواق شمالی
- ۱۷۳ قبور برخی از مشاهیر علماء در حرم مطهر
- ۱۷۳ کیفیت زیارت امام حسین علیه السلام
- ۱۷۸ زیارت وارث
- ۱۸۳ زیارت عاشورا

- دعا بعد از زیارت عاشورا ۱۹۰
- زندگی و شهادت حضرت عباس بن علی علیه السلام ۱۹۸
- حرم و قبر حضرت عباس علیه السلام ۲۰۰
- کیفیت زیارت حضرت ابوالفضل علیه السلام ۲۰۱
- آثار تاریخی کربلاء ۲۰۸
- ۱- بل زینبیه ۲۰۸
- ۲- حبیبه گاه ۲۰۸
- ۳- مقام دسب راست حضرت ابوالفضل علیه السلام ۲۱۰
- ۴- مقام دسب چپ حضرت ابوالفضل علیه السلام ۲۱۰
- ۵- مقام امام حسین علیه السلام ۲۱۰
- ۶- مقام امام صادق علیه السلام ۲۱۱
- ۷- مقام حضرت صاحب الزمان علیه السلام ۲۱۱
- ۸ - قبر مطهر حربن یزید ریاحی (ره) ۲۱۱
- ۹ - مرقد شیخ احمد بن فهد حلی (ره) ۲۱۲
- ۱۰ - مرقد عون بن عبد الله (ره) ۲۱۳
- ۱۱- مرقد طفلان مسلم علیه السلام ۲۱۴
- بخش چهارم: کاظمین و بغداد / ۲۱۹
- تاریخ کاظمین و بغداد ۲۲۱
- زندگی حضرت امام موسی کاظم علیه السلام ۲۲۴

- ۲۲۶ زندگی امام جواد علیه السلام
- ۲۲۹ حرم مطهر کاظمین علیهما السلام
- ۲۳۰ مسجد جامع جوادین علیهما السلام یا صفوی
- ۲۳۱ ضیلت زیارة قبر امام موسی بن جعفر و امام جواد علیهما السلام
- ۲۳۲ کیفیت زیارت امام موسی بن جعفر علیه السلام
- ۲۳۷ صلات بر امام کاظم علیه السلام
- ۲۳۹ کیفیت زیارت امام جواد علیه السلام
- ۲۴۳ علمای مدفون در حرم مطهر و اطراف آن
- ۲۴۳ ۱- جعفر بن قولویه (ره)
- ۲۴۳ ۲- شیخ مفید (ره)
- ۲۴۴ ۳- خواجه نصیرالدین طوسی (ره)
- ۲۴۶ ۴- سید رضی (ره)
- ۲۴۷ ۵- سید مرتضی علم الهدی (ره)
- ۲۴۸ اماکن و مقابر معروف در بغداد
- ۲۴۸ ۱- قبور نواب اربعه حضرت مهدی علیه السلام
- ۲۵۱ الف- مقبره‌ی عثمان بن سعید عمری (ره)
- ۲۵۲ ب- محمد بن عثمان (ره)
- ۲۵۳ ج- حسین بن روح نوبختی (ره)
- ۲۵۴ د- علی بن محمد سیمری (ره)

- ۲۵۶ کیفیت زیارت نواب اربعه
- ۲۵۷ ۲- مقبره شیخ محمد بن یعقوب کلینی (ره)
- ۲۵۸ ۳- مقبره‌ی قنبر غلام امیرالمومنین علیه السلام
- ۲۵۹ ۴- مسجد براثا
- ۲۶۱ ۵- طاق کسری یا ایوان مدائن
- ۲۶۲ ۶- مقبره سلمان فارسی (ره)
- ۲۶۶ ۷- حرم حذیفه بن یمان
- ۲۶۷ کیفیت زیارت سلمان فارسی (ره)
- بخش پنجم: سامراء / ۲۷۱
- ۲۷۵ تاریخ و اماکن مهم سامراء و اطراف آن
- ۲۷۶ وجه نامگذاری سامراء
- ۲۷۷ حرم مطهر عسکریین علیهم السلام
- ۲۷۸ زندگی حضرت امام هادی علیه السلام
- ۲۸۰ زندگی حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
- ۲۸۳ ثواب زیارت امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام
- ۲۸۴ کیفیت زیارت امام هادی علیه السلام
- ۲۹۲ کیفیت زیارت امام حسن عسکری علیه السلام
- ۳۰۱ کیفیت زیارت نرجس خاتون
- ۳۰۵ کیفیت زیارت حکیمه خاتون دختر امام جواد علیه السلام

- مدفونین در حرم عسکریین علیه السلام ۳۰۹
- ۱- آشنائی با مادر حضرت امام هادی علیه السلام ۳۰۹
- ۲- آشنائی با مادر حضرت امام عسکری علیه السلام ۳۱۰
- ۳- آشنائی با مادر حضرت مهدی علیه السلام ۳۱۱
- ۴- حکیمه دختر حضرت جواد علیه السلام ۳۱۵
- دینار آثار وجود در سامراء و مسیر آن ۳۱۷
- سرداب عسکری ۳۱۷
- سرداب مظهر و زیارت حجت بن الحسن امام زمان علیه السلام (آل یاسین) ۳۱۸
- دعای بعد از زیارت آل اسین ۳۲۲
- مسجد جامع تاریخی سامراء ۳۲۴
- مقبره امامزاده سید محمد فرزند امام هادی علیه السلام ۳۲۵
- معرفی بعضی دیگر از اماکن زیارتی عراق ۳۲۶
- ۱- شهر حله و مسجد و محل رد الشیطان ۳۲۷
- ۲- شهر و قبر ذی الکفل ۳۲۸
- ۳- مقبره ی زید بن علی بن الحسین علیه السلام ۳۲۸
- ۴- مقبره ی رُشید هَجَری (ره) ۳۲۸
- ۵- شهر قاسم و مرقد قاسم بن امام موسی بن جعفر علیه السلام ۳۳۲
- ۶- شهر حمزه و مرقد حمزه بن عباس بن امیرالمؤمنین علیه السلام ۳۳۲
- ۷- شهر بصره و اماکن زیارتی آن ۳۳۳

بخش ششم: ادعیه و زیارات / ۳۳۵

۳۳۷ زیارت جامعه اول، زیارت جامعه کبیره

۳۵۲ زیارت جامعه دوم، زیارت معروف به امین الله

۳۵۵ زیارت جامعه سوم زیارت معروف به زیارت رجبیه

۳۵۸ دعای عالیة المضامین

۳۶۶ دعای تسلی

۳۷۲ دعای کسین

۳۸۶ دعای مکار الاخیرین

۳۹۷ نماز حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام)

۴۰۱ نماز امام جواد (علیه السلام)

۴۰۱ نماز جعفر طیار (علیه السلام) و دعای خدا از آن

تصاویر / ۴۰۵

مقدمه

آن گاه که دل به شستی اهل بیتِ ناخدای هستی می‌سپاری و با زیارت یکی از معصومین، خود را از تلاطم‌های زندگی همراه با غفلت می‌کناری، بهترین توشه، صدف معرفتی است که مملو از مروارید کلمات اهل بیت (علیهم‌السلام) باشد. از این رو با جستجو در مروریدگاه میاد مانده از معصومین مجموعه‌ای به عنوان راهنمای راه برحانیون، مداحان، مدیران گران‌قدر کاروان‌های عتبات عالیات، فراهم کرده بودیم با نام «بر ساحل زیارت» که در چهار جلد «زاد راه عتبات» نامیده شد. برخی از دوستان پیشنهاد کردند خلاصه‌ای از آن در دسترس زائرین قرار گیرد. از این رو آنچه در این دفتر گرد آمده پاسخ به خواسته‌ی آن عزیزان است.